

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 11. juni 2009 truffet vedtak i

Sak nr: 16/09 (arkivnr: 200900282-9)

Saken gjelder: Klage fra A på dommerfullmektig B ved X tingrett

Utvalgsmedlemmer: Eva Nygaard Ottesen (leder)
Berit Svensli Solseth
Frode Sulland
Halvor Kjølstad
Wenche Frogn Sellæg

Offentlighet: I medhold av offentleglova § 13, jf. forvaltningsloven § 13, er klagerens navn unntatt fra offentlighet. For øvrig er vedtaket offentlig, jf. offentleglova § 3.

Vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder forhold som kan overprøves ved bruk av rettsmidler.
2. Det foreligger for øvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor dommerfullmektig B.

Innledning:

Ved brev av 5. mars 2009 har A inngitt klage på dommerfullmektig B ved X tingrett. Klagen gjelder dommeratferd. Klagen er forelagt dommerfullmektig B som ved brev av 23. mars 2009 har avgitt uttalelse. Soren skriver C ved X tingrett er orientert om klagen og har i e-post av 31. mars 2009 avgitt uttalelse.

Saksfremstilling:

A innga stevning i sivil sak for X tingrett 11. desember 2008. Saken ble tildelt dommerfullmektig B.

I brev av 12. desember 2008 ble A orientert om plikten til å betale forskudd på rettsgebyr samtidig som det ble sendt ut faktura med forfall 23. desember 2008.

6. januar 2009 traff dommerfullmektig B kjennelse om avvisning på grunn av manglende innbetalt rettsgebyr.

12. januar 2009 mottok retten et brev fra A hvor han viste til at han ikke har mottatt innbetalingsgiro. Retten besluttet å opprette ny sak og gi ny frist for innbetaling av gebyr til 27. januar 2009.

Dommerfullmektig B traff ny kjennelse om avvisning 2. februar 2009 som følge av manglende innbetaling av forskudd på rettsgebyr.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

”Jeg A F. ... mener meg berettiget til å klage på Dommerfullmektig B. Saken gjelder en anke over forliksrådets dom. A MOT Y v/styrets formann - Z. Saksnr: Kjennelsen ved X Tingrett datert 2.2.09 fremgår slik: Saksøker har gjentatte ganger vært orientert om plikten til forskuddsbetaling av gebyr, og at saken ville bli avvist dersom gebyr ikke blir betalt innen fristen på fakturaen som ville bli tilsendt. Forskudd på gebyr er ikke betalt innen forfallsdato 27.januar 2009, og saken blir dermed å avvise, jf.retsgebyrloven § 3 sjetted ledd.”

Jeg var under hele denne perioden innlagt ved ZZ sykehus. Se vedlegg! Dette ble redegjort for Dommerfullmektig B, men ikke tatt til følge. Den post som blir etterlevet gjøres av ansatte ved sykehuset og det tar tid ved ettersendingen ved slik postgang. Jeg mener jeg ikke fikk tilstrekkelig med tid til å betale rettsgebyret som var på 2.150,- kroner (Ref. A, fakturanr: ..., kundenr:, ordrenr: ...)

Videre bør det også legges til at jeg var og er fortsatt under medisinsk behandling og er IKKE selvforsørget av egen inntekt og mottar kun en ytelse gjennom NAV ... som skal gå til livets opphold. Dette ble også dokumentert, men ikke tatt hensyn til. Jeg mener det er legitimt av en Dommerfullmektig å gi opplysninger i saken som er av avgjørende betydning. Det ble ikke opplyst mine rettigheter i forhold som gjelder fri retts hjelp. Det er etter loven krav om fri retts hjelp for de som ikke er selvforsørget av egen inntekt og som ikke eier formue. Man bør ikke bli ekskludert fra retts systemet fordi man er fattig.

Når det videre ble bedt om utsettelse på kravet pr tlf til X Tingrett svarte B med å

avvise min forespørsel. Etter min opplevelse av saken så mener jeg at B oppførte seg til dels uforskammet og viste ingen forståelse og/eller innsikt i min situasjon under behandlingen av saken.

Jeg ønsker en fullstendig redegjørelse i saken og en ny mulighet til å få prøvet saken for X Tingrett på ny med opplysninger i forhold til mine krav om fri rettshjelp.”

Innklagede – dommerfullmektig B – har i hovedsak vist til følgende:

A ble først gitt en frist til 27. desember 2008 med å innbetale forskudd på rettsgebyr knyttet til stevningen. Etter å ha fått bekreftet at innbetaling ikke var skjedd, ble saken avvist ved kjennelse av 6. januar 2009. På bakgrunn av et brev av 12. januar 2009, hvor A viste til at han ikke hadde mottatt giro for innbetaling av rettsgebyr, ble det opprettet ny sak og gitt en ny frist for betaling av rettsgebyret. Fristen ble satt til 27. januar 2009. Giroen ble sendt både til A's adresse på sykehuset og til hans e-post. I tillegg orienterte han A om dette i e-post av 14. januar 2009 og oppga direkte telefonnummer og ba han ringe om noe fortsatt var uklart. Han kan ellers ikke huske at det var telefonisk kontakt mellom A og ham i denne perioden, men han har i alle fall ikke skrevet notat på sakene om dette, slik han normalt ville ha gjort om det var noe av betydning som hadde skjedd på telefon.

2. februar 2009 traff han ny kjennelse om avvising etter å ha fått bekreftet at innbetaling av rettsgebyret ikke var skjedd.

Fra uttalelsen hitsettes:

”Jeg kan ikke se annet enn at A har fått rimelig oppfølging og veiledning i denne prosessen. Dette er en av mange slike saker vi har løpende til en hver tid, og det vil alltid være ting som man i ettertid ser at man kunne gjort annerledes og bedre. Slik er det sikkert her også. Men for meg er det sentralt at jeg aldri har oppfattet at A hadde økonomiske problemer knyttet til forskuddsplikten. Overfor meg var det de praktiske forholdene rundt fakturaen som var i fokus fra A's side, og som jeg derfor også gjorde det jeg kunne for å håndtere på beste måte. Det var ikke foranledning til å gi veiledning i forhold til annet enn dette.

Jeg ser nå at A også mener å ikke ha økonomi til å betale gebyr. Denne plikten er lik for alle, og gjelder med mindre det gis fritak (normalt) i sammenheng med at innvilges fri rettshjelp, jf. rettshjelpsloven § 25. E-posten fra A 15. januar 2009 var første gang (også) betalingsproblemer ble nevnt, og dette kom da i en form og på et tidspunkt som gjorde det lite naturlig å følge dette opp. I tillegg vurderte jeg det da, som nå, slik at saken ikke kvalifiserer til fri rettshjelp.

Forskudd for gebyr skal betales nettopp som forskudd. Om dette ikke har skjedd, skal det gis en kort tilleggsfrist, jf. rettsgebyrloven § 3 sjettede ledd første punktum. I praksis betyr dette noen få dager, og ikke 14 dager slik A synes å mene. A har i tillegg rent faktisk fått god tid å betale gebyr, ettersom han har vært kjent med forskuddsplikten allerede fra mitt brev 12. desember 2008. Han har også hatt god anledning til å be om ytterligere veiledning.

A oppfatter det tydelig slik at han har blitt behandlet dårlig både i forlikrådet og i X tingrett. Fra mitt ståsted kan jeg ikke gjøre annet enn å presisere at jeg synes dette er trist og beklagelig.”

Domstolleder – sorenskriver C – har uttalt følgende:

”Jeg viser til dommerfullmektig B’s redegjørelse av 23. mars 2009. Denne gir etter min vurdering en fylldig og opplysende gjennomgang av saksforholdet og domstolens behandling av denne saken. Jeg kan ikke se at dommerfullmektig B er noe å bebreide i denne saken. Tvert i mot fremstår behandlingen fra hans side som grundig og preget av et positivt ønske om å bistå denne parten.”

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf. domstoloven § 238 andre ledd, andre setning. Ingen av partene har bedt om å få avgi muntlig forklaring.

Generelt bemerkes at Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstoloven § 236 første ledd.

Det gjelder visse lovbestemte unntak fra denne myndigheten. En viktig begrensning i utvalgets myndighet følger av bestemmelsen i domstoloven § 236 fjerde ledd, som sier at utvalget ikke kan ”vurdere forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen for øvrig”. Det betyr at dersom et forhold kan brukes som grunnlag for anke eller gjenåpning, kan Tilsynsutvalget ikke vurdere dette. Det er uten betydning om ankeadgangen er benyttet eller ikke.

I klagen anfører A dels at dommerfullmektig B ikke tok hensyn til hans økonomiske situasjon da han traff kjennelse om avvisning, og dels at det etter loven er krav om fri rettshjelp for dem som ikke er selvforsørget.

Etter Tilsynsutvalgets oppfatning fremstår som klart at denne delen av klagen angår forhold som kan gjøres til gjenstand for anke eller begjæring om gjenåpning etter reglene i rettspleielovgivningen. Dette har Tilsynsutvalget etter loven ikke adgang til å prøve og denne delen av klagen må derfor avvises fra behandling.

A har videre anført at dommerfullmektig B opptrådte til dels uforskammet og viste ingen forståelse og/eller innsikt i hans situasjon under behandlingen av saken.

Tilsynsutvalget bemerker at det er beklagelig at A sitter igjen med en opplevelse av å ha blitt behandlet uforskammet og med manglede forståelse i sitt møte med domstolene. Utvalget har forståelse for at plikten til å betale rettsgebyr subjektivt sett kan oppleves som urimelig for dem som befinner seg i en økonomisk vanskelig situasjon. Med dette som utgangspunkt er utvalget likevel av den oppfatning at dommerfullmektig B opptrådte på en skånsom og forståelsesfull måte overfor A. Utvalget viser blant annet til at B fulgte opp A personlig ut over de standardbrev som retten anvender i slike saker, og at han stilte seg til disposisjon for A per telefon.

Etter dette finner utvalget ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor dommerfullmektig B.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder forhold som kan overprøves ved bruk av rettsmidler.
2. Det foreligger for øvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor dommerfullmektig B.